ТАБАН ЖЭЛЭЙ 500 ҮДЭР

абан жэлэй гол зорилго юуб гэхэдэ, социалис үйлэдбэреэ хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй эһөөр, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, ажа-бүтээсын ургалтые түргэдхэһэнэй үндэһөөр арад зоной баян дэлгэр, болбосон байдалай хэмжээе ехээр дээшэлүүлхэ ябадал хангаха болонобди.

(1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын директивэнүүдһээ).

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 112 (13826) | 1972 оной майн 14, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...ЖАЛТАҺАА ...ЖАЛТАДА

...АРШЬЕ һайндэр бэшэ. Зүгөөр мүнөөдэрэй нэгэл онсохон ...эглэе. Юуб гэхэдэ, юһэдэхи табан жэлэймнай тэбхэр ...рин дулаахан элшээрээ Эхэ оронойһмнай үргэн дэлюун ...һээр гаража, ажалай үшөө нэгэ үдэрые мүндэлүүлбэ. ...үдэлмэришэд, юрэдөөл, алишье албанда ябаһан нүхэд ...артиингаа XXIV съезд дээрэ баталагдаһан асари ехэ ...ые өөр өөрынгөө хубиин хэрэг мэтээр сэгнэн, мүры...тэ абьяаста абтан, шударгы ажалай үльгэр жэшээ ха-

...оронойһмнай хото городуудаар, хүдөө нютагуудаар ажа... сохисо бишыхашье һуладанагүй, харин үдэр хоногуу... тума хүсэ ороно. Мүнөө «намһаа болоно, ажал хо...» гээд, нюргаа үргэлөөд гэшхэлжэ ябадаг, гэдэһээ ...элжэ хэбтэдэг хойрог муухай хоёр хүлтэй хойбондой...арамаар үсөөрэнхэй. Зүгөөр «минии ажал—бүгэдын ...мэлтэ, минии хэрэг—бүгэдын хэрэгэй хубита» гээд, ...ажалаараа сэдьхэлээ ханажа, нүхэд зоноо баясуулжа ...лгэн бэрхэ, хүсэ шадалаар түгэлдэр ажалшаднай тоо ...н ааб даа. Үнгэрөөшэ 499 хоногой туршада хэды олон ...н хэрэгүүд үүсхэгдээб, ажалай амжалтанууд туйлаг...он гү, али бүд нэхэгшэ, һаалишан гү, али булад хай...комбайнер гү, али барилгашан—республикымнай хү... ба таряашад ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ бүхы арга ...ые түгэс хэрэглэхын түлөө тэмсэнэд. Эрхимүүдэймнай ...мүрысөөнэй туг дээрэ үргэн, өөһэдынгөө дүршэлые бү...бари болгохын түлөө оролдонод лэ. Жэшээлхэдэ, локо... заһабарилгын заводой дизельнэ цехтэ ажалладаг ...н бригада халаанайнгаа даабари нэгэ часаар уридлан ...нэн. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын суута хүдэл... Социалис Ажалай Герой Д. Тумурова «5 жэлэй түсэбые ...» гэһэн үүсхэл гаргаа, Сэлэнгын совхозой һаалишан, XXIV съездын делегат, Буряадай АССР-эй Верховно Со...ат Д. Данзанова 5 жэлэйнгээ түсэбые 3,5 жэл соо ...уялга абаа һэн. Эдэ нүхэднай бэеэ һайрхаад, сагай ... шууяа татаад, хожомоо хорошодог зон бэшэ, харин ...ынгөө арга боломжые гүнзэгыгөөр ухамайлаад, бэедээ ...аад, иимэ харюусалгата уялгануудые абана бшуу. Үгэ...айһанаа эдэнэр мүнөөдэрэйнгөө ажал хэрэгээр гэршэлнэ. ...тайн леспромхозой коллектив ябажа байгаа оной 1 ...дүнгөөр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй ... Улаан тугта, 1-дэхи мүнгэн шанда хүртэбэ. ... табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ гэжэ үүс...н Хяагтын аймагай «Родина» колхоз үнгэрэгшэ жэлэй ...сиин Федерациин дамжуулгын Улаан туг, 1-дэхи мүнгэн ..., бүри зоригжобо.

...ой 50 жэлэй ойе эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэһэн ...и табигшадай нэгэн—Улаан-Үдын прибор бүтээлгын ...ллектив городойнгоо промышленна предприятинуудай ...дэ ябана.

...һүрэгөөрөө тала дайдаяа бүрхөөһэн Зэдын хонишодой ...» тоо наянда дүтэлбэ.

...э омогорхомо жэшээнүүдые тоолохо болоо һаа, олон ...жалые эрдэм ухаанай эрилтын ёһоор эмхидхэһэнһээ, ... гэшүүн бүхэнэй оролдолго шадабариһаа, материальна ...а урмашуулгые хэм соохоноо зүбөөр хэрэглэһэнһээ, ... зүбөөр хүтэлбэрилгэһөө гол түлэб лэ амжалтын түд...р гээшэ.

... хамта эрхимүүдэй дали доро бирагүйхэн үрэ дүн ха... идөө үндыхэ хэбэргүй шэбээлжэ һуудаг хүнүүдэй, ...хэдээ—бүхэли коллективүүдэй үшөөл дайралдадагынь ... Жэшээ болгон, иимэ тоо, баримта дурдая. Үнгэрэгшэ ...публикын промышленностьда 193,1 мянган хүнэй ажал...ы хосороо. Тобшолбол, хүдэлмэришэн бүхэн 3 үдэрэй ...ргүүлтаһан болоно. ЛВРЗ-дэ—4,7, нооһо сэбэрлэн угаа...ада—6,8 үдэр хиидэ һалаа. Барилга дээрэ элдэб шал... уламжалан, хүдэлмэриин үнэтэ сагые гээлгэ үлэмжэ ехэ. ... хүдөөдэ хабарай тарилгын эгээл шиидхэхы саг ...хэй. Зүгөөр зарим колхоз, совхозуудай полинууд дээрэ... зэбомоор мэдээсэлнүүд абтана. Эдэ эбсэшэгүй дутагдал...агааниинь ажалай тон һула журамһаа, ахир муу эм...хитэй.

...кын партийна болон бусад ниитэ организацинуудай ...дэ ороһон, байра дээрээ ухарилдаһан үйлэдбэриин кол...ые түрүүшүүлэй зэргэдэ хүргэхэ, ажалай журам бүдүү...аг, залхуу, зоной хүзүүн дээрэ зоргөороо зугаалжа ...үүдтэй гам хайрагүйгөөр тэмсэжэ, тэдэндэ ажалай амта ... ёһотоор хүмүүжүүлхэ гэһэн эрилтэ табигдана.

...эр—үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр—мүнөөдэрэйхи...» гэһэн уряа хадаа коллектив, ажалша хүн бүхэнэй ...элынь боложо, заншаха зэргэтэй. Түсэбтэ табан жэ... ехэ зорилгонуудые урагшатайгаар бэелүүлээд байбал ...найшье дамжаггүй!), манай орондо коммунизм байгуул...шаг нэгэ шата дабагдаха гэжэ сэдьхэл зүрхөөрөө мэдэ... ажалайнгаа эршэ зангидаха, амжалтаһаа амжаята тээшэ ...ёһотойбди.

...үйдэл түргэн даа. Совет дэмбэрэлтэ оронойнгоо 50 жэ...та ойе баатарлиг хэрэгүүдээрээ угтахаяа байһан арад ...ай юһэдэхи 5 жэлэй 500-дахи үдэрынь орожо ерэбэ. ...йнгоо бүри бэхижэхын, хүн зонойнгоо бүри һайхан ... түлөө хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ зорюулаял, нүхэд!

ПРЕДПРИЯТИ, КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы таряалангайнгаа гектар бүриһөө дундаа зэргээр 19 центнер таряа хуряажа, республика соогоо эгээл ехэ ургаса абаһан «Родина» колхоздо мүнөө эртын тарилга түлэг дундаа ябана.

Майн 12-ой мэдээгээр колхоздо хамта 2500 гектарта шэниисэ таригдаа гэхэ гү, али эртын тарилга хэхэ түсэб хахадһаа үлүүлэгдээд байна.

Һүүлэй хэдэн үдэр эндэ малай шухала тэжээл—куузику таригдажа эхилэнхэй. Нэгэдэхи отделенидэ түрүүшын 20 гектарта куузику таригдаа. Энэ жэлдэ колхоздо иимэ ургамал хамтэ гаран гектар таригдаха юм.

С. РИНЧИНОВА.

Хяагтын аймаг.

★ *ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой коллектив табан жэлэй эхинһээ хойшо шэнэ түхэлэй хэдэн приборнуудые бүтээдэг болоо.*

Тэрэ тоодо «Байгая» гэжэ электробритвэ, үхибүүдэй нааданхай, жэжэ бужа хэдэн зүйлнүүд эндэ хэгдэнэ.

★ *Хяагтын ээрэлгэ-трикотажна фабрика олон зүйлэй дотор, гадар хубсаһа трикотажаар оёно. Нёдондо нэхэжэ эхилһэн эрэшүүлэй свитер, жилет, үхибүүдэй трикотаж хубсаһан, сэбэр нооһоор нэхэгдэһэн зүйлнүүд худалдан абагшадта һайшаагдаа.*

★ *«Теплоприбор» заводой коллектив табан жэлэй үедэ продукци бүтээлгээ 2,2 дахин дээшэлүүлхэ даабаритай. Нёдондо 1970 оной хиһоо һураггүй олон прибор бүтээгдэжэ, хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ. Шэнэ түхэлэй приборнууд энэ жэлдэ олоор бүтээгдэжэ захаха...*

★ *Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат энэ табан жэлэй эхинһээ 6 шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилжэ байна. «Байкальская» гэжэ колбаса, адуунай мяхаар хэгдэһэн консервэ гэхэ мэтэ шэнэ зүйлнүүд, мүн хэрэглэлэй ондоошье продукци гаргагдана.*

★ *Онохойн модоной комбинадай модоной зомгооһо, үлэгдэлһөө плитэ хэдэг цех ашаглалгада тушаагдажа, продукци үйлэдбэрилхэ һүүлшын бэлэдхэл, туршалга хэгдэжэ байна.*

★ *«Электромашина» завод хүдөө ажахыда шухала хэрэгтэй продукци хэдэг болоо. Силосэй «Вихрь» гэжэ комбайнай редуктор бүтээжэ, түрүүшын 500-гаадыень хүдөө ажахыда эльгээгээ.*

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой булад хайлуулдаг цехтэ Родион Альбертович Келлер хорин зургаан жэлэй туршада ажаллажа ябана. Тэрэнэй Сергей хүбүүниинь эсэгээ дагажа, мүн лэ галта мэргэжэл шэлэжэ абанхай. Совет Армида алба хэжэ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр мүнөө эсэгэтэеэ хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. А. Келлер Сергей хүбүүнтэйгээ (зүүн гарһаа) ажалдаа.

Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой таряашад нёдондо жэлэйхиһээ гурбан хоног урид таряагаа таринжа эхилбэ. Иван Андреевич Зайцевай хүтэлбэрилдэг колхозой гурбадахи отделенидэ тарилга энэ жэлдэ эршэтэйгээр ябуулагдана.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө совет арадуудай тэмсэжэ эхилһээр тэбхэр 500 үдэр үнгэрбэ.

○ Буряад оронойһмнай ажалшад юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлые ажалдаа амжалта, илалтануудтайгаар эхилэнхэй.

Үнгэрһэн 500 хоногой үдэр бүхэниинь эршэтэй, баатар ажалаар билтаранхай, хүнүүдэймнай эрмэлзэл зоригоор, габьяата ябадалнуудаар халинхай.

□ Хүндэтэ уншагшад! Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ республикымнай ажалшадай оруулжа байһан нангин хубита тухай материалнуудые манай газетын 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи хуудаһануудта уншагты.

МОСКВАДА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН БОЛОБО

Москва хотын партийна, Соведэй, профсоюзна ба комсомолой эдэбхитэдэй суглаан майн 12-то болоо.

Нүхэд В. В. Гришин, А. П. Кириленко, КПСС-эй МГК-гай бюрогой, Моссоведэй гүйсэдкомой, МГСП-гэй президиумэй, ВЛКСМ-эй хотын комитедэй гэшүүд, олониитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл президиумдэ һууба. «Москвае жэшээтэ коммунис хото болгохо гэжэ партиин XXIV съездын табиһан зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ниислэлэй партийна, Соведэй, профсоюзна ба комсомолой эмхинүүдэй ябуулха эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин элидхэл хээ.

Суглаанда хабаадагшад бүхы москвагайхидта хандаһан бэшэг баталан абаба. Ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө тэмсэхэ, социалис мүрысөөнэй тугые бүри дээрэ үргэхэ, журам болон эмхидэл бэхижүүлхэ, ажалай гайхамшаг гурим заншалнуудые саг үргэлжэ хүгжөөн арьбадхаха гээшэ москвагайхидай нэрэ хүндын хэрэг болоно гэжэ бэшэг дотор тэмдэглэгдэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ бэшэгые ехэ дэбжэлтын оршон байдалда баталан абаа.

ЭРИД БУРУУШААЛ

Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгын улам һүжэрөөгдэжэ байһые эрид буруушааһан мэдүүлгэ Вьетнамые дэмжэхэ советскэ комитет баталан абаба. Тэрээн доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ: Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө үнэн зүб тэмсэлээ болюулхыень Вьетнамай патриодуудые зэбсэгэй хүсөөр баадхаха һэдэлгэ ээрхэг түримхэйшүүл гаргана.

Американ сэрэгшэдэй ээрхэг түримхэй ябуулгануудые совет хүнүүд эрид буруушаана, агаарһаа бомбодолгоёо дары болюулха, суднаар ябалгын талаар бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн гурим ёһо хүндэлхэ эрилтэ США-гай урда табина гэжэ тус мэдүүлгэ дотор тэмдэглэнэ.

Совет хүнүүд аха дүү вьетнам арадта, Лаосой ба Камбоджын эрэлхэг зоригто патриодуудта шухала дэмжэлгэ саашадаашье үзүүлхэ байха гэжэ Вьетнамые дэмжэхэ советскэ комитет онсолон тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

Совет Улаан Хэрээһэнэй туһаламжа

Энэрхы хүсэл бодолоо, интернациональна талархалаа хүтэлбэри болгон, һаяын дайнай ябуулгануудһаа хохидоһон Бангладешэй Арадай Республикын арад зондо туһаламжа үзүүлхые хүсэн, эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэһэн Мухти Бахиниин подразделенинүүдэй шархатаһан 50 сэрэгшые эмнэхээр бэлэн байһан тухайдаа Совет Улаан Хэрээһэн мэдүүлбэ.

Эдэнэй түрүүшынь табан хүн аэрофлодой самолёдоор майн 10-да Даккаһа Москва ерээ.

...ААН СОО ХОЁР НОРМО

...сейновэй нэрэмжэтэ хи...бинадай нэхэгшэ Марал ... табан жэлэй түрүүшын ...эй даабари дүүргэбэ. Тэ...анайнгаа туршада хоёр ...үргэжэ, үдэр бүри 10 ...тээнэ.

...алгэнүүдээ миин зог... арга хэрэглэн, М. Гами... үндэр бүтээсэ туйлана. ... туһалагша Ю. Мака... хамта станогуудтаа тех... харууһа һайнаар ханга...огуудые ходо түгэс бэ...һгахада, саг алмагдадаг. ...мидова энэ предприятиин ...жа эхилһэн саһһаа хой... хүдэлнэ. Найман жэлэй ... ажаллахадаа. абаһан ...һаа гадуур 3 мянган ...тээгээ. Һүүлэй үедэ гээг...һан гурбан участогые ...эргэдэ гаргаһан байна. ...ок бүхэниие ашa үрэтэй-гөөр хэрэглэхэ!» гэһэн уряатай мүрысөөе Марал Гамидова үүсхэһэн юм.

Партбюрогой, арадай хинагшадай бүлэгэй гэшүүн Марал Гамидовагай хүтэлбэрилдэг ажалай түрүү дүй дүршэлтэй һургуулиин хэшээлнүүд олондо ехэ туһатай байдаг. Хибэс нэхэгшэдэй дунда гээгдэгшэд байхагүй. Эдэнэр түрүү нэхэгшын дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэн, кварталайнгаа түсэбһөө гадуур 800 мянган түхэригэй хибэс болон хибэсэй зүйл худалдажа үрдеэ.

Кировабад.

Азербайджанай ССР.

ХАНИ БАРИСААНАЙ АЯНШАЛГА

ЯКУТСК. (ТАСС). Ашаанай 12 автомобиль Заполяриин хүшэр байдалда Черский посёлогһоо оро үсхэгшэдэй Анрюшкино тосхон хүрэтэр Колымагай тундраар 600 километрэй зайе гаталба. Эдэ жолоошод ангуушадта, оро үсхэбэрилэгшэдтэ городой түхэлэй шэнэ посёлок бариха материал асараа. Дурдагдагша посёлок «Нижнеколымский» совхозой социальна хүгжэлтын түсэбэй ёһоор мүндэлхэ юм.

Энэнь «хани барисаанай рейс» гэжэ нэрлэгдэбэ. Ород, украин, белорус, азербайджан бусад үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдэй хабаадаһанһаа рейсэнь иигэжэ нэрлэгдээ бэшэ юм. «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ тус рейс эмхидхэгдэһэн байна» гэжэ автомашинануудайнь хажуу талада хадагдаһан транспарантнууд дээрэ бэшээтэй.

Колонныи тосхондо хүрэжэ ерэхэдэнь, митинг болобо. Хойто зүгые эрхэ мэдэлдээ оруулагша эрэлхэг баатарнуудта һургуулиин һурагшад концерт харуулба, һүүлээрнь хүндэтэ пионернүүд болгоо.

КАЗАХСТАНАЙ МИЛЛИАРД

АЛМА-АТА. (ТАСС-ай корр.). Жэлэй эхинһээ миллиард кубометр газ Казахстанда абтаба. Энэнь республикын олзобориин ажахынуудай 1970 ондо бүхыдөө абтаһанһаа ехэ байна.

Газай шэнэ промышленность Казахстанда эгээн эршэмтэйгээр хүгжэжэ байһан һалбари болоно. Табан жэлэй туршада «сэнхир түлишэ» 3,3 дахин ехээр абтадаг болохо. Мангышлак гэжэ хахад аралай уурхайнуудые ашаглалга энээндэ ехээр нүлөөлхэ юм.

ПОЕЗДНУУД БҮРИ ОЛООРОО ЯБАДАГ БОЛОХОНЬ

ЭРХҮҮ. (ТАСС-ай корр.). Транссибириин ехэ мүрэнтэй холбохо Тайшет-Лена гэжэ түмэр харгын хоёрдохи һалаа татагдажа эхилбэ. Ангар мүрэн шадархи гидроэнергетическэ ба түүхэй эдэй нөөсэнүүдые ашаглаха, Эрхүүгэй областиин, Яхадай АССР-эй районуудые промышленна, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэ энэ харгы ехэ удха шанартай болоҗо байна. Модон ашаа шэрэлгэ, Запсибай домнонуудта түмэрэй руда үгэдэг Коршуновско горно-шанаржуулгын комбинадай бүтээсын дээшэлэлгэ, Усть-Илимэй ГЭС-эй барилга түмэр харгыгаар ашаа шэрэлгые түргэдхэхэ эрилтэ табина.

Транспортна барилгын министерствын «Ангарстрой» управлениин барилгашад мүнөө «Тарея — Турма» гэжэ аса харгы барижа эхилээ.

Харгын гараха газарые, ургамал модоһоо, шугы бургааһанһаа арилгажа, мүнхэ сэбдэг, шулуун хабсагай үрэмдэжэ, харгы дээрэ шулуу шорой дэбдинэ.

БОЛГАР АРАДАЙ СЭРЭГШЭДЭЙ МУЗЕЙ

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр.). Кишинёвто эмхидхэгдэһэн болгар арадай сэрэгшэдэй дурасхаалай музейдэ Болгариһаа хоёр зуугаад экспонадууд оробо. Болгар арадай сэрэгшэдэй түрүүшын дружинануудай бүридэл тухай материал, гол байлдаануудай карта, болгар арадай сэрэгшэдэй хубсаһан тэдэнэй тоодо бии.

1877—1878 онуудай ород-турциин дайнда ород сэрэгшэд, болгар дружиннигуудай хамтын тэмсэлэй дурасхаалда городой зоной суглуулһан мүнгөөр 90 жэлэй саада тээ баригдаһан байшан соо музей нээгдээ.

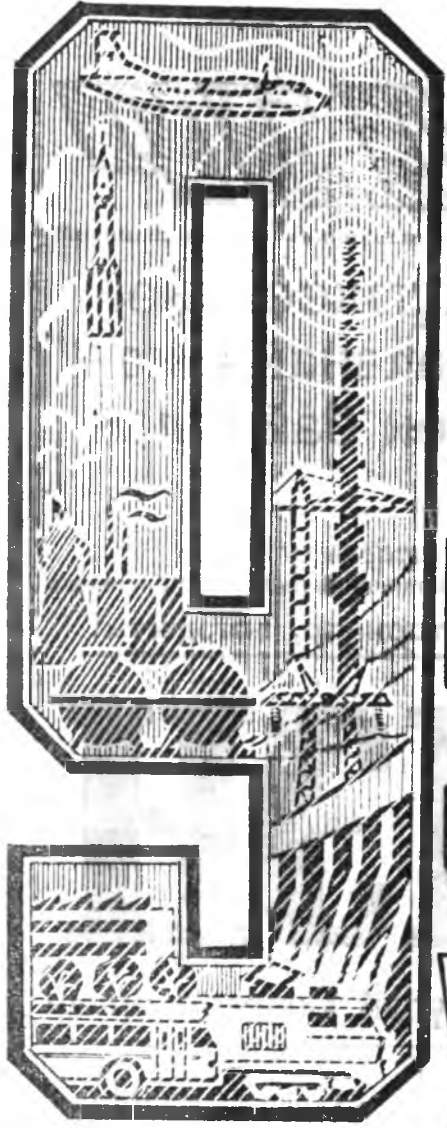

ТАБАН ЖЭЛЭЙ 500 ҮДЭР

ГАБШАГАЙ АЖАЛ

Наймадахи табан жэлэй һүүлшын жэл, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэһэн жэл манай цехэй коллективэй гэшүүн бүхэнэй халуун сэдьхэлдэ бүхөөр, хэзээдэшье мартагдашагүйгөөр хадуугданхай. Агууехэ багшын түрэһөөр зуун жэлэй түүхэтэ ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ завод соогоо түрүү һуури эзэлһэнэймнай урманда предприятиин дирекциин, парткомой ба завкомой дамжуулгын Улаан туг манай цехтэ хэтэ мүнхэдөө хадагалагдахаар барюулагдаа һэн. Гадна КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой ба городской Соведэй гүйсэдкомой Ленинскэ ойн баярай хүндэлэлэй грамотада тинхэдэ мүн лэ хүртөө һэмди.

Энэ амжалтаараа манай коллективэй ажалшад һанаагаа заахан шье амараагүй, ажалайнгаа эршэ агшан зуурашье һуладхаагүй гэжэ хэлэхэ гүйсэд эрхэтэйб. Юһэдэхи табан жэлэй богоһо алхажа ороод байхадаа, жэл бүхэндэнь амжалтатайгаар хүдэлхэ, түсэбтэ даабари бүхэнние үлүүлэн дүүргэжэ байха гэжэ нэгэн хүн шэнги коллективээрээ шиидэһэн байгаабди.

Тиигэжэ түсэбтэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болон социалис уялгана алишье талаарнь үлүүлэн дүүргэжэ шадаабди. Хоёрдохи жэлдэнь бэелүүлхээр абаһан уялганууднай мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

Шэнэ табан жэл эхилбэ гэлсэжэ байһан сагнай һалл шэнги. Теэд эгсэ табан зуун хоног бусалтагүйгөөр арилшаба. Зүгөөр эдэ хоногуудые амжалта, түйлалта арьбантайгаар үдэшэһэндөө бидэ баяртайбди. Энэл хэмээ алдахагүй. Үшөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха байһамнай дамжагтүй.

Харюусалга болон уялгамнай бүри дээшэлээ. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлэй дүн хаража, арга боломжонуудаа элирхэйлээд байхадаа, табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн шэнэ социалис уялга абаад, Железнодорожно районой промышленна предприятинуудые социалис мүрысөөндэ уриһан халуушье, хүндэтэйшье, үүргэ бэедээ даажа абанхайбди. Юһэдэхи табан жэлэй түсэб 1975 оной декабриин 5-да — СССР-эй Конституциин үдэр дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 250 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, табан жэлэй туршада нэгэ миллион квт-час электрын элшэ хүсэ, 1000 тонно түлишэ, 150 тонно дизельнэ тоһо алмаха гэхэшэлэн зорилгонууд уялга соомнай бэшэгдэнхэй. Иимэ үрэ дүн бэлэхэнээр бүтэшэхэ бэшэ байһаниинь эли ааб даа.

Тиимэһээ цехэй захиргаанай албан, партийна бюро болон профсоюзай цеховой комитет эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын, соёл гэгээрэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха, али олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ уялгатай болоно. Түбхын түрүүндэ коммунистнуудай, комсомолшуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, харюусалгыень шангадхаха асуудалда анхарал онсо табигдана. Үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта коммунистнууд хубаарилан табигданхай. Жэшээнь, партиин гэшүүд А. А. Гашев, Д. Н. Анищенко, А. А. Павлюченко орёо оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг бригадануудые хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэй даадаг коллективүүдэй ажал хэрэгыньшье һайн, жэшээтэ бригаданууд гэжэ тоологдодог шуу.

Найман часай даабарние 7 час соо дүүргэхэ гэһэн хүдэлөөн республикын промышленна предприятинуудаар дэлгэрэнхэй. Тэрэ хүдэлөөе манай цехэй түлишын аппарат заһабарилдаг бригадын бригадир Семён Иванович Маковей үүсхээ һэн. Халаан бүхэндэ час бүринень алмаад байхадаа, тус коллектив табан жэлэйнтээ даабарние дүрбэн жэл хахад соо дүүргэхэ аргатай болоно. Ихэлээрээ энэ үүсхэлэй удха шанарай гүнзэгы байһаниинь эли болоно. Тэрэ эдэбхи үүсхэлые дэмжэгшэд манай цех дотор улам олошорно.

Манай цехэй коллективэй дунда үшөө нэгэ шэнэ үүсхэл мүндэлөө. Партбюрогой гэшүүн, ахалагша мастер Иван Фёдорович Молоконовой хүтэлбэрилдэг участогай ажалшад эрхим журамтай, нинтын гурим нягтаар сахидаг коллектив гэһэн нэрэ хүндын түлөө тэмсэл үүсхээ. Энэ һайн жэшээе заводой дирекци, партком болон завком халуунаар һайшаагаад, иимэ тэмсэл бэшэ цехүүдтэ дэлгэрүүлжэ эхилээ. Эрхим журам тогтоолго, нинтын гурим сахилга хадаа ямар зэргын удхатай, үйлэдбэриин хэрэгтэ али зэргын һайнаар нүлөөлхэ байһаниинь мүн лэ ойлгосотой асуудал шуу. Нүхэр Молоконовой даадаг участок хадаа цех соогоо эгээл ехэ коллектив юм.

Комсомолшууд болон залуушуулнай мүн лэ габшагайгааршье, харюусалгатайгааршье хүдэлнэ. Ная гаран гэшүүдһээ бүридэһэн комсомолой эхин организацие залуу коммунист, слесарь Виктор Волков ударидана. Тиихэдэ тэрэнэй хажууда үшөө дүрбэн залуу коммунистнууд комсомолой даабари дүүргэжэ байдаг. Комсомолойнгоо организацида хүдэлхөөр коммунистнуудые эльгээһэн ушар ехэ һайн үрэ дүн харуулаа, комсомолшууд болон союзна бэшэ залуушуулай ажабайдалда һайн нүлөө үзүүлээ гэжэ хэлэхэ уялгатайб.

Товарна продукци бүтээн гаргаха энэ жэлэй түсэб декабриин 25-да дүүргэхэ, түсэбһөө үлүүлэн 60 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэһэн уялгамнай лаб бата бэелүүлэгдэхэ байха. Тиихэдэ түсэбһөө гадуур нэгэ дизель заһажа гаргаха уялгатай һэмди. Тэрэмнай апрельдэ үнгэрһэн Бүхэсоюзна коммунис субботнигой үедэ дүүргэгдэзэ.

Энэ зэргын ажал хүдэлмэриин үрэ дүнтэй юһэдэхи табан жэлэй түрүүшынь 500-дахи үдэрые уттаабди. Гэбэшье урдамнай бүри ехэ, харюусалгатайшье хэрэгүүд шиидхэбэрээ хүлеэжэ байна. Хэды тиимэшье һаань, тэдэ дабаануудые амжалта баянтайгаар гаталхаар цехэй хүдэлмэрилэгшэ бүхэн зориг эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

Р. ТОРОНОВ,
Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй дизельнэ цехэй партбюрогой секретарь.

☆ МАНАЙ РЕ[...] КАДА ПРОМЫШ[...] СТИИН ҮЙЛЭД[...] 1970 ОНОЙХИ[...] СУУЛБАЛ, 1975 О[...] ДАХИН ЕХЭЭР [...] НЮТАГАЙ ЗУР[...] ДАЙ МЭДЭЛДЭ [...] ПРОМЫШЛЕННА [...] ПРИЯТИНУУДАЙ [...] ЛЭДБЭРИ 57 [...] ТЭЭР ЕХЭ БОЛО[...]

☆ ТАБАН ЖЭЛ[...] ШАДА 1 МИЛЛИ[...] МЯНГАН ТОННО [...] ҺЭН МАЛТАГДА[...] МЯНГАН ТОНН[...] МЕНТ, 196 МИ[...] ХЭҺЭГ ШИФЕР, [...] ЛИАРД КИЛОВ[...] ЭЛЕКТРЫН ЭЛ[...] СЭН ҮЙЛЭДБ[...] ДЭХЭ.

☆ 1971—1975 О[...] КАПИТАЛЬНА [...] ЛОЛГЫН ХЭМЖ[...] МИЛЛИАРД 640 [...] ЛИОН ТҮХЭРИГ[...] РЭЖЭ, УРДАХИ [...] ЖЭЛЭЙХИҺЭЭ [...] ХИН ЕХЭ БОЛО[...] НА.

(Буряадай А[...] арадай ажахые хү[...] табан жэлэй түсэ[...]

САА ШАНХИ ЗОРИЛГОМНАЙ БҮРИ ЕХЭ

МАНАЙ КОМБИНАДАЙ жэшээ дээрэ абажа хараха болоо һаа, энэ түсэбтэ табан жэл онсо шэнжэтэй. Арад зоной материальна байдал эрид һайжаруулха, культурна эрилтыень гүйсэдөөр хангаха гэһэн табан жэлэй экономическа гол зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо манай коллективэй дүүргэхэ уялга тон ехэ.

Тиимэһээ манай коллектив табан жэлэй үедэ дүүргэхэ хараа зорилгонуудаа тодорхойлон, үйлэдбэрээ техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, коллективэй социальна хүгжэлтын холын хараата комплексно түсэб зохёоһон байна. Тэрэнэй гол шухала зүйлнүүдые нэрлэхэ болоо һаа, иимэ юм: мяха үйлэдбэрилгэ 44,4 процентээр, колбаса—23,0, консервэ аяар—82, хуурай тэжээл 23 процентээр дээшэлхэ. Продукци худалдалгын хэмжээн 54,9 процентээр ехэ болохоор түсэблэгдэнхэй.

Энэмнай ехэ даабари. Хүсэ шадал гаргаха, арга боломжонуудаа хэрэглэхэ эрилтэ бидэнэй урда табигдана. Тиимэһээ бидэнэр энэ зорилго дүүргэхэ арга замуудые тодорхойлообди. Халаан соо 25 тонно колбаса хэхэ хүсэ шадалтай болохоор колбасна завод һэльбэн байгуулагдаха. Нэгэ халаанда 700 толгой гахай үүсэлхэ конвейер тодхогдохо. Малай хуурай тэжээл буйлуулха цех үргэлжэдөө оньһожоруулагдаха юм. Үйлэдбэрние оньһожоруулха, автомат аргаар хүдэлгэхэ түхеэрэлгээр хангаха ондоошье ехэ ажал хэгдэхээр хараалагдаа. Шубуунай үдэ, хөөбэрэер подушка хэдэг цехтэ оньһожоруулмал поточно лини хабсаргагдажа, халаанай бүтээсэнь горитой ехэ болохо юм. Мүн консервэ хэхэ автомат лини тодхогдожо байна. Тэрэ минута бүхэндэ 300 баанха хэхэ шадалтай. Һаяар тэрэнние ашаглалгада оруулхамнай.

Комбинадай материальна-техническэ бааза болохо эдэ, мүн ондоошье техникэ тодхонхой, тэрэнээ ашагтай һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 1970 онойхитой сасуулхада 52 процентээр дээшэлүүлхэ даабаритайбди. Хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаажа харахада, ажалаймнай бүтээсэ мүнөө бусад предприятинуудһаа бага. Иимэ дутагдал заатагүй зайсуулха ёһотойбди. Мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар комбинадай үйлэдбэриин бүхы ургалтын 95 процентнь абтаха болоно.

Республика доторнай малай тоо толгой улам олошоржо байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ шубууд ехэ олоор үсхэбэрилэгдэнэ. Хүдөө ажахытай нягта холбоотой үйлэдбэритэй манай комбинат тушаан абадаг мал, шубуудые саг болзор соонь үүсэлхэ уялгатай ха юм. Шубуу үүсэлхэ цех үргэдхэһэн байбашье, тэрэмнай мүнөө үеын байдал хангажа шаданагүй. Россин Федераци дотор эгээл томо болохо цех баригдажа эхилээ. Тэрэ халаан соо 300 тонно шубуунай мяха үйлэдбэрилхэ юм.

Табан жэлэй эхилһэнһээ хойшо 500 үдэр үнгэрбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ бүтээһэн ажалаа согсолон харахада болоно. Манай коллектив түсэбтэ даабаряа, абаһан социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна гэжэ хэлэхээр. 500 үдэрэй хугасаада даабариһаа гадуур 2 миллион 940 мянган түхэригэй мяханай зүйлнүүд, үргэн хэрэглэлэй эд бараан, ондоошье продукци бүтээгдээ. Энэ туршада 3 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур наймаалагдаба.

Нёдондо ажалай бүтээсэ 9 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Байгша оной 4 һара соо 1971 оной 4 һаратай сасуулхада ажалай бүтээсэ 10,3 процентээр дээшэлһэн байна. Энэ талаһаа согсолбол, ажал хэрэгнай мүн лэ урагшатай. Табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 52 процентээр дээшэлүүлхэ даабаря заатагүй дүүргэхэ гэжэ оролдожо байһамнай һайн үрэ дүн үгэбэ ха юм. Комбинадай экономическа байдал һайн. Гүрэндэ олзо доход оруулха даабаря нёдондо 794 мянган түхэригөөр гэхэ гү, али 8 процентээр үлүүлэн дүүргээ һэмди. 1970 онойхитой сасуулхада олзо доход оруулга 17,3 процентээр дээшэлээ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа олоор бүтээхэ гэжэ коллективнай анхарна. Энээнэй ашаар нёдондо 1970 онойхиһоо 74,8 процентээр үлүү ехэ эд бараан бүтээгдэһэн байна.

Үйлэдбэрээ техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байнхай. Энэ талаар хэгдэһэн эгээл шухала алхам гэхэдэ, үдэ-хөөбэриин зүйлнүүдые хэхэ поточно-оньһожоруулагдамал лини тодхогдоо, галуунай мяха үйлэдбэрилхэ конвейер шэнэдхэн байгуулагдаа. Холодильнигай оньһон приборнуудые автомат аргаар шалгаха, хүдэлгэхэ түхеэрэлгэ тодхогдоо. Комбинадай котельнэ һэльбэн заһабарилагдажа, шулуу нүүрһэнэй орондо шэнгэн түлишэ хэрэглэдэг болоо. Энэмнай комбинадта ехэ шухала юм. Котельнэһээ цехүүдтэ дамжуулагдадаг халуун уһан, ууралай температура дээшэлүүлхэ арга хангагдаба. Энэмнай продукциин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай.

Коллективнай социальна асуудал мүн бэшээр шиидхэжэ байна. Болбосон түхэлтэй, тааруу зохид гэр байранууд баригдана. Эдэ гэрнүүдтэ бараагуудһаа хүдэлмэришэд нүүн орожо түбхинэнэ. Хуушан гэрнүүдэй орондо шэнэ гэрнүүдые бодхохо зорилготойбди. Хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг газарта больница баригдаха юм. Хүдэлмэришэдэй, тэдэнэй үхибүүдэй амарха турбаза, пионерлагерь үргэдхэгдэжэ байна. Саг үргэлжын һайн кадрнуудтай болохын тула ГПТУ-гай комплекс барижа эхилээбди. Тэрэмнай 1972 оной сентябриин нэгэндэ нээгдэхэ юм.

Хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха таатай зохид эрхэ байдал хангаха гэшэ ехэ шухала. Цехүүд соохи агаар сэбэрлэхэ, ажал оньһожоруулха талаар саашадаа ехэ юумэн хэгдэхэ. 1975 он болотор комбинадые үйлэдбэриин эрхим культуратай предприяти болгохо зорилго урдаа табинабди. Хүдэлмэришэдые материальна, моральна талаар урмашуулха нүлөө ехэтэй хэмжээн хараалагдажа, бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Энэ табан жэлэй үнгэрһэн 500 үдэрэй хугасаада ехэ ажал хэгдээ. Харин урдахи зорилгомнай бүри орёо ехэ. Тэдэнээ амжалтатайгаар дүүргэхэ байһыемнай түрүүшын үрэ дүн элирүүлнэ гэхээр.

Ю. ШИТИКОВ,
Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай директор.

☆ **1972 ондо Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй ажахынуудта табигдаһан капитальна һомололгын мүнгөөр 65,4 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтэхэ.**

☆ **Энэ жэлдэ хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэри 1971 онойхиһоо 17,2 процентээр үргэдхэгдэхэ; ясли болон саадуудта үхибүүд 4,6 процентээр нэмэхэ; больницануудай оронууд энэ жэлдэ 1,8 процентээр олон болохо.**

☆ **1972 ондо гүрэнэй, кооперативна худалдаагаар наймаанай хэмжээн 7,8 процентээр ехэ болохо.**

☆ **Буряадай АССР-эй гүрэнэй бюджедээр 1972 ондо республикын соёл ба гэгээрэл хүгжөөлгэдэ 61.748 мянган, элүүрые хамгаалгада 34039 мянган, физкультура хүгжөөлгэдэ 76 мянган, ажалшадай социальна тэдхэмжэдэ 2.318 мянган түхэриг гаргашалагдаха.**

МАНАЙ ХУБИТА

Т. Е. МАРКОВ—Шулуутайн леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир:

Манай бригадын хүдэлмэришэд һарадаа хоер мянган кубометр модо бэлэдхэхын түлөө мүрысэжэ эхилһээр үнишэй. Оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, хүдэлмэриин саг хүсэдөөр хэрэглэхые бултадаа оролдонобди. Бидэнэр халаан бүриингөө даабариһаа гадуур 15—20 кубометр модо бэлэдхэнэбди. Тиигэжэ шэнэ табан жэлэй 500 үдэрэй туршада 30 мянган кубометр модо бэлэдхэһэн байнабди. Байгша оной зургаа һарын даабари майн 6-ай үдэр дүүргэгдээ.

Манай бригадын модошод туйлаһан амжалтаяа саашадаа улам арьбадхажа, табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа шадал соогоо оруулалсажа байна.

Г. С. УСОЛЬЦЕВ — Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй локомотив хабсаралгын цехэй слесарь, коммунис ажалай ударник:

Юһэдэхи табан жэлэй эхилһээр 500 үдэр үнгэрбэ. Манай заводой коллектив табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа бэяр баясхалантайгаар мэдүүлээ бэлэй.

Минии даадаг бригадын слесарьнүүд электровозуудта хэрэгтэй шашэнүүдые хабсаргадаг. Халаан соогоо хоёр локомотивта хүрэхөөр деталь бэлдэхэ юм аад, гурбан локомотивта хүрэхөөр деталь бэлдэжэ, даабаряа 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэнэбди. Тиигэжэ мүнөө сентябрь һарын түсэбөөр хүдэлжэ байнабди.

А. С. ШИРШИКОВ — «Бурятцелинстрой» трестын 687-дохи нүүдэл колоннын бригадир:

Минии даадаг барилгашад Сэлэнгын аймагта барилга хэхэ зуураа, үнгэрһэн табан жэлэйнгээ даабари гурбан жэл юһэ һара соо дүүргээ бэлэй. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө улам эршэтэйгээр ажаллажа байнабди. Сэлэнгын, «Облепиховый» совхозуудай, Ленинэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай ажалшадта байрын гэрнүүдые кошарануудые баряабди. Мүнөө Сэлэн-Дүүмын механическа заводой хүдэлмэришэдтэ байрын гэр барижа байнабди. Манай бригадын модошод халаан бүриингөө даабари 30—35 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Бидэнэр мүнөө август һарын түсэбөөр хүдэлнэбди.

Манай бригада юһэдэхи табан жэлэй 500 үдэрэй туршада һайнаар ажаллаа, даабаряа ходо болзорһоонь урид дүүргэжэ байгаабди.

З. Г. ЛУШНИКОВА — Улаан-Үдын сэмбын фабрикын нэхэгшэ:

Манай фабрикада нэхэгдэһэн «Раджана», «Северянка», «Баянгол» гэһэн сэмбэ ажалшадай һайшаал магтаалда хүртэжэ байдаг. Тиимэһээ фабрикымнай хүдэлмэришэд һара бүриингөө даабари амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадана. Табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн бүхэн хубитаяа оруулалсажа байна.

Би шэнэ табан жэлэй эхинһээ даабариһаа гадуур 2443 метр сэмбэ нэхэһэн байнаб. Бүхы продукцияа нэгэдэхи сортоор бүтээдэг болонхойб. Үнгэрһэн жэл «РСФСР-эй эрхим сэмбэ нэхэгшэ» гэһэн нэрэ соло намда олгогдоо. Саашадаа бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, һайн шанартай сэмбэ үшөөл ехээр нэхэхэ гэһэн зорилготойгоор ажалланаб.

А. КУЗИНА — Улаан-Үдын 8-дахи ательен оёдолшон:

Жэл ерэхэ бүри хүн зоной ажаһуудал һайжарна, али бүхы эрилтэнь үргэн, ехэ болоно. Энээние бидэ оёдолшод илангаяа ехээр бэе дээрээ үзэнэбди. Жэшээнь, табан жэлэй урда тээхи захил мүнөөнэйхиһөө ондоо агша һэн. Үнэгүйшэг, жиирэй эдээр бүтээгдэһэн хубсаһан гүймгэй байһан һаа, мүнөө үнэтэй, һайн шанартай бүдүүдээр зон хубсаһа оюулна. Гол түлэб бүдүүдээ өөһэдөө асардаг болоо. Костюм, плати, пальто бүхэнөө һүүлэй моодоор оюулна.

Би нэгэ һара соо эхэнэр гү, али эрэ хүнэй 7 пальто оёхо түсэбтэйб. Мүнөө элдэб түрүү аргануудые хэрэглэжэ, 9 пальто оёноб. Ябан ошон жэл соо 120 пальто оёдог болохо һанаатайб. Манай ательен оёдолшон бүхэн иимэ холын хараатай түсэбөөр хүдэлдэг. Зориһоноо бэелүүлхэ тэдэ дүүрэн арга боломжотой.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын бэлэдхэлэй [...]жүү[...] Кузнецова түрүү ээрэгшэ гэжэ суурхадаг юм. Цех соо[...], на[...] Нииые комсомолойнгоо хүтэлбэрилэгшөөр һунгаа. Нёдо[...]йса ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалты[...] Н. Кузнецовае горсоведэй депутадаар һунгаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ээрэгшэ Нина Кузнецова.

Улаан-Үдын һүнэй комбинадта 98.115 тонно һүн сүү[...]луулагдана. Эндэ сагаан эдеэнэй 20 ондоо янзын зүйл [...] Нёдондо жэлдэ эндэ тараг бэлдэдэг болоо һэн. Харин [...] «Таллинай кефир» гаргадаг болохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конвейерэй автоматчигууд Л. Н. [...] Н. В. Ефремова, А. М. Куликова ба мастер Л. Ф. Пуш[...]

ШАНАР, ҮШӨӨ ДАХИН ШАНАР

РЕПОРТАЖ

Гайхалтай тэгшэ, хүрибтэр хара үнгэтэй хахалһан газар халбайн харагдаба. Манай эндэ хүрэжэ ерэхэдэ Степной Дворец тосхоной отделениин механизаторнууд һүүлшын зуугаад гектарта шэниисэ тарижа, мэнэ-мэнэ дүүргэхэеэ байгаа һэн.

Аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ Б. С. Стрекаловский энэ һая таригдаһан полиие ехэл анхаралтай наринаар шалгана, тарянай үрэһэнэй хэр гүнзэгыдэ таригдаһые хэмжэжэ үзэнэ.

— Һайн шанартайгаар таригдаһан, гоёор элдүүрилэгдэһэншье газар байна. Эндэ хэн тракторист хүдэлөө һэм? — гэжэ нүхэр Стрекаловский бригадирһаа асууба.

— Хэниинь хэншье гэшэгүй, бултал шадалаараа оролдонолди даа, — гэжэ эндэхи тракторна бригадын бригадир В. Д. Попов харюусаха юм.

Тус бригадада тарилгын гурбан агрегат хүдэлдэг. Эндэ ажаллагшадынь дүршэлтэй механизаторнууд Иннокентий Поплевин, Александр Лагерев, Алексей Каргапольцев гэгшэд сеялкашадаар хүдэлдэг залуу хүбүүдтээ һургаал заабари ходо хэлэжэ байдаг. Эдэнэй олонхинь хоёрдохи-гурбадахи хабараа тарилгада хабаадалсажа байна.

Тиимэһээ ажалдаа голодоһо гаргаха, сеялкаеэ тааруулангүй ябаха ушар эндэ үзэгдэдэггүй.

Энэ бригадынхид булта эбтэй эетэйгээр, урагшаа һанаатайгаар хүдэлдэг зон. Майн 13 болотор эртынгээ тарилга заабол дүүргэхэбди гэжэ уялга абаһан аад, тэрэнээ болзор соонь бэелүүлжэ шадаа.

— Эртын таряа хаһа саг соонь, түргэнөөр тарижа дүүргээл һаамнай, саашаа һураггүй бараг болохо гэжэ хүн зомнай һайн ойлгожо байна бшуу. Тиимэһээ олошье хэлэлтэгүйгөөр механизаторнууд өөһэдөө углөөгүүр бүрэнхыдэ полидээрээ гараад, үдэшэ бүри харанхы болотор хүдэлнэ гээшэ. Үдэр соо шадаал һаа ехэ юумэ хэжэ үрдихые оролдоно. Хэнэйшье мэдэһээр энэмнай юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи хабарай тон харюусалгатай тарилга ха юм, — гэжэ бригадир нүхэр Попов хэлэнэ.

Байгша ондо Степной Дворец тосхоной таряашад бүхы таряалан дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 16 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха гэһэн социалис уялга абаһан байгаа. Мүнөө болоходо энээнһээ үшөөшье дээшэ ургаса абаха дүүрэн арга боломжо бии гэжэ тэдэнэр тоолоно. Юуб гэхэдэ, бүри намарһаа хойшо таряалангай үрэжэл дээшэлүүлхын тула ехэ юумэ хээ. Намарай эртын паар һайн шанартайгаар хахалаа, хабар эртэ шэниисэ тариха газарта гектарай 5 центнер, горохой газарта — 1,5 центнер минеральна үтэгжүүлгэ тараагаа. Мүн газарай шииг нойто барихын тула саг соонь борнойлоо, хүндэ каток шэрэжэ, хүрьһыень нягтаруулаа.

Тээ үдэ багта полевой станай хажууда хүн зон олон, хүлгөөтэй болоно. Эгээл үдэрэй хоол барилган болоно байба.

— Садатараа эдеэлээд ябабал, шангаар хүдэлхэ ха юмши,—гэжэ нэгэ механизатор энеэбхилэн хэлэнэ.

Тогоошон эхэнэр Дарья Суранова үлэтэй һайн, амтатай эдеэ хоол бэлдэдэг гэжэ механизаторнуудтаа үнинэй магтаалтай юм.

Сеялкэнүүдтэ үрэһэ хэдэг урагшаа ута хоолой ёдойлгоһон «ракетэ» гэдэг автомашинанууд гүйлдэнэ. Дүршэлэй жолоошод В. Суворов, Н. Поплевин гэгшэд агрегадуудые үрэһэ хүрэнгөөр һаадгүй хангана. Мүн жолоошон А. Павлов аммиагай уһа баһал таһалгаряагүй зөөнэ.

Кабанскын совхозой захагүй үргэн таряалан дээрэ халуун хүдэлмэри минуташье замханагүй. Эндэхид горох, шэниисэеэ тарижа дүүргээд, ойрын үдэрнүүдтэ обёос, ешмээн хаяжа дүүргэхэ гэжэ яаранад.

А. ХАЛТУЕВ.

Кабанскын аймаг.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ 500 ҮДЭР

Табан жэлэй туршада хүдөө ажахын эдлүүриин 100 гектар газарһаа продукци абалга 27-28 процентээр дээшэлхэ. Таряалан, мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбэй хэмжээн, үнгэрэгшэ табан жэлтэй сасуулбал, энэ болзор соо ямараар ургахаб гэбэл: тараян 70 мянган тонно, хартаабха 30 мянган, овощ 30 мянган, малай ба шубуунай мяхан (амидын шэгнүүрээр) 72 мянган, һүн 130 мянган тоннодо, ноохон 7.700 тоннодо, үндэгэн 69 миллиондо хүргэгдэхэ байна.

(Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбһөө).

Цэдэн ГАЛСАНОВ

АМИДАРАЛАЙ ОРООҺОН

...йэнһөө үүрэй толон
һэргэжэ,
...р дээгүүр үлын харана.
...ёо Нээгээд,
...рөжөөз сэлижэ,
... хабарай ерэһые
лабланам,
...аражал һуунам, харажал!
...ршье гэр соомни
самнашаба.
...өөншье толгойемни
һамнашаба.
...аа дуулахадань,
...үлэгөө бэшэхэдэнь,
...им нютагнай үргэнөөр
гэшхэлэн,
...абшажал ябана, дабшажал!
... бидэ хоёр
...жал унтанагүйбди,
...ые илагша нойрто
диилдээгүйбди!

Хабарые зохёогшо
агуу Хүн тухай
Дуулажал байнабди,
дуулажал!
Харан гэһэй—таряашаднай
Хабарай тарилга, юрын лэ
тарилга
Хэжэл байна,—гээгдэхэгүйл
һэмнай!—
Хээрын тооһон алтаар
бурьялжа,
Бурьялжал байна,
бурьялжал!
Амидаралай орооһон —
хүрэнгын орооһон
Адхаржал байна ара үбэрөөр...
Үхэхэ, түрэхэ
жама ёһо зохёоһон
Эхэ байгаалиин
энэшье шүлэг түрөө!
Түрэжэл байна, урэжэжэл!

...ЛХАМАА ...РЬБАДХАНА

...эй орденто манай совхо... ...ллективүүд шэнэ табан жэ... ...рүүшын жэлые амжалта ...р дүүргэжэ, хоёрдохи жэл... ...хасаяа улам хурдадхаба. ...а хонишоднай илалта ехэ-

...ргшэ жэлдэ совхознай үрэ-...дэһэн хонин бүриһөө хурь-... болгожо шадаа һаа, байг-...до зуун хонин бүриһөө ...рьга түлжүүлжэ байнхай. ...ой эхэ хони- харууһалдаг ...гадын 20-ниинь зуутанай ...ронхой. Тингэжэ энэ жэл-... бүриһөө хурьга түл-..., 4,1 килограмм нооһо ...а гэһэн социалис уялгаяа ...айгаар бэелүүлжэ байна. ...амжалтада минии ажалла-... П. Чупышевагай бригадын ...дой хубита бии. Манай ... хонишод жэл бүри хонин ... хурьга томо болгожо, аба-...гаяа жэншэдгүй дүүргэжэ ... болонхой. Жэшээлбэл, ...ондо зуун эхэ хонин бүри-...22 хурьга гарза хоролтодо ...гүй тэнжээгээ һэмди.

...һан энэ дүнгүүдыемнай ...жа, намайе — юрын хони-... СССР-эй профсоюзуудай ...дын делегадаар һунгаһан ...юм бэзэ. Тингэжэ Москва ...жо, Кремлиин съездүү-...он соо энэ ехэ хуралда ха-..., зүрхэ сэдьхэлээ ханаа бэ-

... дээрэ КПСС-эй ЦК-гай ...льна секретарь Л. И. Бреж-... хэлэһэн удха түгэлдэр үгэ-... шагнажа, мүн съездын де-...дай хэлэһэн үгэ дуулажа, ...умэ ухаан бодолдоо шэн-... байнаб. Нэн түрүүн юһэ ...абан жэлэй түсэбые бол-... урид бэелүүлхэ хэрэгтэ ...үсэ шадалаа, мэргэжэл ша-... хандуулха хэрэгтэй гэжэ ... һэм.

...һээ бусажа ерээд, тэндэ ... дуулаһанаа нүхэдтөө хэлэ-...алай шэнэ амжалта туйла-... оролдообди. Байгша он-...ССР-эй байгуулагдаһаар ал-...50 жэлэй ойе ажалай бэлэ-...утаха гэһэн зорилгодоо хү-...шадаабди. Манай бригадын ... мүнөө 592 эхэ хонидһоо ...рьга абаа гэхэ гү, али 100 ... бүриһөө 128,3 хурьга ...лжэ байна. Тингэжэ шэнэ ...элэй эхилһээр 500 үдэрэй ... байхада бидэнэр ажалай ...олэгтэй байһанаа мэдүүл-

... бүриһөө хурьга абажа ...лхын тула хонишоднай ...марай сагта эхэ хонидоо ... бэлшээжэ таргалуулдаг, ...лгадөө һайнаар бэлдэдэг ...ай юм. Мүнөө бидэ аба-...гынгаа түрүүшынь хубиие ...ээд байнабди. Саашанхи ...мнай гэхэдэ, абтаһан түлөө ...арзада оруулангүй тэнжээн..., хонин бүриһөө ехэ ноо-...шалха гэһэн эгээл харюу-... хаһадаа тулажа ерээд ...ди.

...шөө манай бригада байгша ...түлжүүлһэн хурьгадайнгаа тус бүриин шэгнүүрые 24 килограммда хүргэжэ, эхэһээнь һалгааха, хонин бүриһөө 4 килограмм нooһo хайшалха уялга абаһан юм. Тиин энэ зорилгоёо бэелүүлхын түлөө шадал соогоо оролдонобди.

Гадна профсоюзуудай XV съезд дээрэ гол түлэб хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй байра байдал, ажалайнь гурим һайжаруулха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ һэн. Тиимэһээ хойшодоо манай ажахынуудта энэ талаар яһала ехэ юумэн хэгдэхэ байһаниинь этигэмээр. Нэн түрүүлэн табан жэлэй түсэбэй ёһоор гол һалбари болохо хонин ажалаа улам хүгжөөжэ, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдаха гээшэ. Тиин энэ зорилгоёо сүм бэелүүлхын тула абаһаар хонишодой ажал, байра байдалынь һайжаруулагдажа, сүлөө сагаа хухюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ арга олгогдохо болоно.

Отарымнай үбэлэй байранууд диилэнхидээ таряалангай, сабшалангай захада гү, али сэхэ дээрэнь түхеэрэгдэһэн байдаг. Тиимэһээ хабартаа таряа, сабшалангай ногоо малда гэшхүүлжэ түйбүүлхэгүйн тула эртээнһээ зунайнгаа байрада зөөдэг байнабди. Тээд тэндэмнай һүүлшэг тээ гараһан хурьгадай байха дулаан байра үгы юм. Хэрбээ хура бороогой гү, али ехэ һалхи шуурганай болоходо хурьгаднай даарэжа, үхэл гарзада орожо болохо. Гадна зунай аайма халуунда хурьгадые тииргүүлхэ һүүдэртэй һарабшаше байхагүй. Тиимэһээ минии һанахада хонишодой зуһаланда хура борооһоо, һалхи шуурганһаа хамгаалха һарабша, зунай дал шэнээр барибал зохисотой һэн.

Хоёрдохёор, хонидой түл абалгын үедэ отарадамнай 7—8 хүн ажалладаг байна. Тэдэнэр үхибүүдтэйгээ хамта нэгэ багахан урса гэр соо багтажа ядан, ажаһууха баатай болодог. Зүгөөр саашадаа хонишодой бригаданuудта уужам салуу гэрнүүдые шэнээр барибал хэды амар болохо бэлэй.

Хонишодой бар хүсөө хэгдэдэг зарим хүшэр хүндэ ажалые оньһожоруулха, хүнгэдхэхэ хэдэгтэ ажахынуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд юундэшьеб анхаралаа хандуулнагүй. Тэрэшэлэн, дал соо суглараһан шэбхые оньһон аргаар онгилжо гаргадаг һаань, хонишодой хүдэлмэри яһала хүнгэлэгдэхэ һэн.

Манай совхозой хонишод үүлтэртэ хонидые үдхэжэ, республикынгаа ажахынуудта дамжуулха уялгатай. Тиимэһээ манай уялга, харюусалгамнай бүри ехэ юм.

Борьёогой хонишод табан жэлэй түсэб болзорһоо урид амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһанаа бодото ажалаараа харуулба.

Е. СОСОРОВА,
СССР-эй профсоюзуудай XV съездын делегат, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хонишон.

ТОО, БАРИМТАНУУД

★ Республикын механизаторнуудай, таряашадай хүсөөр ...0 мянган тонно тараян, 253,7 мянган тонно хартаабха, 19,4 ...ган тонно овощ ургуулагдажа абтаа.

★ Буряад ороной малшадай гараар 44,8 мянган тонно мя... абтаа, 191,6 мянган тонно һүн һаагдаа, 100 миллион 700 ...ган үндэгэн абтаа, 4758 тонно ноохон хайшалагдаа.

★ Республикын хүдөө ажахыда энэ үедэ 1300 трактор, ...оной 785 комбайн, ашаанай 980 автомашина, мүн бусад ...ануу гүрэнһөө абтаа.

★ Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ 1971 ондо, мүн 1972 оной ...хи кварталда гүрэнэй ба колхозуудай оруулһан мүнгэн зөө... 90 миллион түхэриг болоо.

Сотниковой шубуунай фабрикада нёдондо жэлдэ 25 миллион 615 мянган үндэгэн, 4 мянган 467 центнер мяхан үйлэдбэрилэгдөө һэн. Энэ жэлэй дүрбэ һарын туршада эндэ 10 миллион 370 мянган үндэгэн, 4 мянган 467 центнер мяхан үйлэдбэрилэгдөөд байна. 1974 онһоо фабрикын хоёрдохи ээлжээнэй барилга эхил хэ. Тэрэнэй ашаглалгада ороходо, жэлдээ 100 миллион үндэгэн үйлэдбэрилэгдэдэг болохо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша зоотехник Ю. А. Гирев, шубуушад М. А. Макеева, К. Н. Агафонова, В. П. Суворова гэгшэд.

МАНАЙ ХУБИТА

Б. Г. БАНЗАРАКЦАЕВА—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон:

— Оло миллион ажалша, малша арад зоной ухаан бодол, үнэн зүрхэнэй эрмэлзэл оролдолго, хүдэлмэришэ хүдэр гарай хүсөөр лэ табан жэлэймнай түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэхэ байна гэжэ булта мэдэнэбди.

Тиимэһээ асари ехэ түсэб, программые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ би өөрөө ямар хубита оруулна гээшэбиб гэжэ хаража үзэхэ бологдоно.

Манай колхоздо хонин һүрэгые үсхэбэрилгэ—гол һалбаримнай. Хэрбээ маанад хонишодойл һайнаар хүдэлөө һаа, энэ һалбаримнай бүри түргэн хүгжэхэ, тарган мяхан, торголиг ноохон ехэ абтаха, олзо доход элбэгээр оруулагдаха бшуу.

Минии хүдэлдэг хонишодой бригада үнгэрһэн наймадахи табан жэл соо бүхыдөө 3150 хурьга абахын орондо, хамта 3300 хурьга түлжүүлээ һэн. Хонин бүриһөө жэлдээ 3,8 килограмм ноохо хайшалха түсэбтэй аад, 4,2 килограмм хайшалдаг байгаабди.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлдэшье муу бэшээр хүдэлжэ байгдана. Тусхайлбал, нёдондо бригадада зуун эхэ хонин бүриһөө 112,5 хурьга түлжүүлэгдэжэ, хонин бүриһөө 4,1 килограмм ноохон хайшалагдаа. Байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 107,6 хурьгад абтанхай. Ондоогоор хэлэбэл, бидэ энэ хоёр жэл соо түсэбһөө гадуур 300 шахуу хурьга түлжүүлжэ, хэдэн центнер ноохо абаабди. Тиигэжэ табан жэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхын түлөө тэмсэнэбди.,

Д-Л. ДОНДОПОВ—«Байкал» племхозой һаалишан:

Түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлжэ, хараалһан түсэб, абаһан уялгаяа сүм дүүргэхээр эрмэлзэһэн ажахымнай һаалишад энэ хугасаа соо горитойхон амжалта туйлаба. Жэшээлбэл, би мүнөө түрүүшынхеэ тугаллаһан 15 үнеэ харууһалдагби.

Түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 500 үдэрэй туршада харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 7057 килограмм һү һаагаао. Тиихэдэ энэ үе соо ажахымнай һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 5460 килограмм һү абажа, туйлаһан амжалтаяа улам батадхаһан байна. Ажахымнай малшад энэ табан жэлэй дүүрэтэр бүри ехэ амжалта туйлахаар бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

П. ГЫЛЫКОВ—Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторно-тараян ажалай бригадын бригадир, комбайнер-чемпион:

Механизаторнууд—колхозоймнай гол хүсэн. Тэдэнэрэй мэргэжэл, шадабаряар 64 трактор, 32 комбайн болон олон автомашинанууд бусад техникэ хүдэлгэгдэнэ. Механизаторнуудай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ 76 мянга гаран центнер тараян ургуулагдажа, 19800 центнерынь гүрэндэ худалдагдаа гэхэ гү, али түсэб 11800 центнерээр үлүүлэгдээ һэн. Гектар бүриһөө 12,7 центнер тараян хуряагдаа.

1971 оной дүнгөөр колхознай РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туга, 3500 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө. Энээндэ механизаторнуудай хубита ехэ.

Энэ жэлдэ колхозоймнай механизаторнууд 7700 гаран гектарай тус бүриһөө 13 центнер орооһо таряа абахын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө эртын тарилга дүүрэхэ дүтэлөө.

Би тракторно-тараян ажалай бригада хүтэлбэрилхэ зуураа, намар ургаса хуряалгын үедэ комбайнда һуужа, сэдьхэлээ ханадагби. Нёдондо 698 гектарай ургаса хуряажа, 7700 гаран центнер таряа сохижо, колхозой, аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөөб. Энэшье жэлдэ комбайнераар ажаллахаб.

АЖАЛШАДЫЕ ХАНГАНАБДИ

АЖАҺУУДАЛАЙ ТАЛААР

Хүдөөгэй ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха гээшэ мүнөө үеын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэлэн тоосоото элидхэл дотороо нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн. Тиимэһээ хото, хүдөөгэй оёдолой нэгэдэлнүүд, ательенүүд болон аймбыткомбинадууд ажалшадай һуудал байдалай эрилтэ хангалгаар ехэхэн түсэб хараалаанхай.

Улаан-Үдэ хотын хубсаһа оёдог «Байкал» нэгэдэл Хориин, Хэжэнгын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Кабанскын, Прибайкалиин, Загарайн аймагуудай ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг юм. Тус нэгэдэл байгша оной нэгэдэхи кварталда хүдөө зонһоо 30 мянган түхэригэй захил абажа, тэрэнээ саг болзор соонь дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта манай коллектив аймбыткомбинадуудта ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг. Тэдээндэ мэргэжэлтэдые һургаха талаар ехээр туһалнабди. Тиихэдэ моодын байшангай конструкторско-инструментальна цехэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютаг ошожо, шэнэ моодоор хубсаһа оёхо тушаа заабарилдаг, һургадаг байха юм.

Хубсаһа оёдог «Байкал» нэгэдэл 1971 оной түсэб сүм дүүргэһэн, энэ жэлэй 1-дэхи кварталай түсэбые бүхыдэнь 100,3 процент дүүргэһэн байна. Тингэжэ социалис мүрысөөнэй дүнгөөр хоёрдохи һуурида гаража, Буряадай АССР-эй ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг министерствын 3900 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө. Мүнөө тус нэгэдэлэй коммунис ажалай 327 ударнигууд байгша оной август һарын түсэбөөр хүдэлнэ.

Коллективтэмнэй олон үндэһэ яһатан эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг юм. Жэшээлэн хэлэбэл, хубсаһа эсхэгшэд В. В. Титова, Р. Ц. Дандарова, В. С. Налётова, оёдолшод В. Д. Ангархаева, О. Ш. Ертаханова, С. С. Хайрулина, Г. Г. Масович болон бусад үдэрэйнгөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Эдэнэр коллектив соогоо хүндэтэй болоһоор үнинэй. Мүн тиихэдэ жолоошон Александр Онипой коллективэйнгээ туйлаһан амжалтада хубитаяа оруулалсаһаниинь ехэ. Тэрэ республикынгаа олон ажахынуудаар ябажа захил асардаг, бэлэн болоһон хубсаһа эзэдтэнь саг болзор соонь абаашажа үгэдэг байна.

Түрүүшүүлэй нэгэн — 6-дахи ателье (даагшань Т. М. Волкова) түрүүшын кварталай туршада дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан тугые 120 түхэриг мүнгэн шантайгаар абаа.

Манай хүдэлмэрилэгшэд саашадаа хүдөөгэй ажалшадай эрилтэ бүри һайнаар хангахын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, улам шударгыгаар хүдэлхэ байна.

Т. БУРКИН,
«Байкал» нэгэдэлэй директор.

СОЁЛ КУЛЬТУРЫН ТАЛААР

Хабарай тарилга хэжэ байһан механизаторнууд, таряашадые соёл культурын талаар хангахын тула мүнөө үедэ республика доторнай зуу гаран агитационно, уран һайханай, концертын бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ бригаданууд ажахынуудай полевой стануудта ошожо, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргалсаха, концерт харуулха, лекци уншаха, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, ханын газетэ, «Сахилгаануудые» гаргажа үлгэхэ юм.

Мүнөө үедэ һайнаар хүдэлжэ байһан агитбригаданууд яһала олон. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын аймагай Гильбэрын хүдөөгэй соёлой байшангай (директорынь Ц. Б. Дашицыренов, уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэнь Г. Д. Гармаев) дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригада «Коммунизм» колхозой таряашадта табан концерт харуулаад байна.

Хяагтын аймагта арба гаран агитбригада эмхидхэгдэжэ, хүдөө гаранхай. Хяагтын соёлшод иимэ конкурс соносхонхой: «Хабарай тарилгын үедэ таряашадые эрхим һайнаар хангахын түлөө». Түрүүлһэн гурбан агитбригадын гэшүүд шангуудта хүртэхэ юм.

Баргажанай аймагай соёлшод мүнөө үедэ баһал сулөөгүй. Аймагай, Баянголой соёлой байшангуудай дэргэдэ нэгэ нэгэ агитбригада эмхидхэгдээд, хүдөө гараба. Тиихэдэ концерт табиха дүрбэн бригада Улан, Һубэ, Шитхан, Ехэ Үүрэг нютагуудай таряашадта ошобо.

Баянголой соёлой байшангай агитбригадын артистнууд Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой полевой стандa дүрбэн концерт табяа. Шитханай клубай концертын бригада Баргажанай совхозой дүрбэн бригаданuудта ошожо, таряашадта концертнүүдые харуулба.

Загарайн аймагай соёлшод агитационно-уран һайханай, концертын чайман бригада хүдөө гаранхай.

Иигэжэ республикымнай соёлшод юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи хабарай тарилгые саг соонь, һайнаар, шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулна.

А. ДАНИЛОВ,
Культурын министерствын ахалагша инспектор.

...абан жэлэй туршада ...ай ниислэл хото ур... хүгжэхэ. Мүнөө шэнэ ... гэрнүүд, шэнэ үйл... бульварнууд урган бо.... Городой Октябрь... районд барилга ...гаяа эршэтэйгээр ...лагдана.

...УРАГ ДЭЭРЭ: Ок...рьска районой Карл ...рксын нэрэмжэтэ ...львар.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ЛАГЕРЬНУУД БЭЛЭН

Ленинэй орденто Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой комсомолшууд болон залуушуул зунай амаралтын үедэ пионернүүдээ һайнаар амаруулха зорилгоор хэдэн үдэрэй воскресник эмхидхэхээр хараалба. Жэшээнь, үсэгэлдэр, мүнөөдэр заводой комсомолшууд болон залуушуул Дээдэ-Онгостойн үзэсхэлэн гоё газарта түбхинэһэн «Берёзка» гэжэ пионернүүдэй лагерьта ошожо, байра байдалыень түбхинүүлжэ байнхай. Комсомол, залуушуулай хүсөөр эндэ лагериин территори сэбэрлэгдэхэ, байрань шэрдэгдэхэ, һөөг бургааһан һуулгагдаха юм. Нэгэ доро 270 һурагшадые амаруулдаг тус лагерьта үшөө 40 хүнэй һууритай шэнэ байра һаяар ашаглалгада үгтэхэнь. Заводой бүхы лагерьнуудта июниин нэгэнһээ үхибүүд амаржа эхилхэнь.

— Һайн дураараа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсажа ябадаг манай заводой комсомол-залуушуул ерэхэ суббото, амаралтын үдэрнүүдтэ Сурхайта нуурай эрьедэ түбхинэһэн «Сибиряк» гэжэ пионернүүдэй лагерьта ошожо, байра байдалыень түхеэрхэ, бэлэн болгохо байнабди, — гэжэ ВЛКСМ-эй заводской комитедэй секретарь Александр Лубсанов хөөрэнэ.

Нигэжэ заводой хүдэлмэриш э д э й үхибүүдэй амарха гурбан лагерь һаяар сүм бэлэн боложо, шаг шууяата, хододоо хүхюун ябадаг үхибүүдэй хонгёо аялга зэдэлхэнь. Мүнөө заводой профсоюзай комитет шэнэ оро дэбдихэр, мебель болон бусад хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаад, лагерьнуудта эльгээжэ эхилээ.

Г. ДАНЗАНОВ.

«ХҮБҮҮД, ХАБАЯА ТУРШЫТ»

Түбэй телевиденеэр «Хүбүүд, хабаяа туршыт!» гэһэн дамжуулга хараһан һаа, энэ мүрысөөнэй али зэргэ һонирхолтой байһыень мэдэрһэн лэ байхат. Теэд һаяхан энээнһээ жэшээ абаһан Түнхэнэй аймагай ДОСААФ-ай, ВЛКСМ-эй, физкультура болон спортын районно комитедүүд энэ мүрысөө өөһэдынгөө залуушуулай дунда үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Энээниень аймагай военкомат һайшаан дэмжээ һэн.

— Ехэл зүйтэй хэрэг гээшэ. Армида алба хэхээ бэлдэжэ байһан хүбүүдтэ тон туһатай байха. Нийслэл хотынхидол адляар хааһаа үнгэргэхэ һэнибди. Тиигэбэшье һаа, энээниие үнгэргэхэл хэрэгтэй,—гэжэ Түнхэнэй аймагай военком А. А. Абакшинов хэлэжэ байгаа бэлэй.

Майн 9-нэй үдэр. Аймагай түб—Хэрэн тосхондо ажалшадай демонстрациин дүүрэхэтэй зэргэ хүбүүдэй дунда һонирхолтой мүрысөөн үнгэргэгдэхэ байба. Түб тосхоной стадион дээрэ хүн зон олоороо сугларба. Үдэрэй 12 саг багаар радиогоор «Хүбүүд, хабаяа туршагты!» гэһэн конкурс эхилхэнь!» гээд соносхогдобо. Спортын хубсаһа үмдэһэн, «Восход» мотоциклнуудые унаһан хэдэн хүбүүд бэеэ зэһэжэрхинхэйнүүд байхань харагдана. Энэ мүрысөөнэй анха түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ байһан хадань гансал Хэрэн тосхоной хүбүүд тэрээндэ хабаадалсахаяа ерэһэн байгаа. Судейскэ коллеги мотоцикл жолоодохо үнэмшэлгыень, түрэһэн тухай үнэмшэлгые (17-һоо 25 хүрэтэр наһатай хүбүүд хабаадаха байһан), ДОСААФ-айнь биледые шалгана.

Хүнүүдэй альга ташалган, хаш харалдаан доро мүрысөөн эхилшэбэ даа. Программын нэгэдэхи хубида бүгэдэ ниитын сэрэгэй уялга тухай, ажал, гэрлэлгэ болон гэр бүлэ тухай, үйлсын ёһо гурим сахиха тухай асуудалнууд табигдаа. Хоёрдохи хубидань буряад барилдаан болоо. Харин гурбадахи хубидань эгээл лэ һонирхолтой тулалдааниинь болоо. Хоёр хүбүүд бэе бэеынгээ мотоциклда уяатай байһан ургануудтахи шар тэһэ буудаха байгаа.

Хэрэндэ үнгэргэгдэһэн «Хүбүүд хабаяа туршыт!» гэһэн мүрысөөнэй дүүрэхэдэ, заһабарилга-барилгын участогай хүдэлмэрилшэд Валерий Усольцев—нэгэдэхи, Николай Семенихин—хоёрдохи һуури эзэлжэ, шанда хүртэһэн байна.

Май һарын һүүл багаар энэ мүрысөөн дахяад үнгэргэгдэхөөр бэлдэгдэжэ байнхай. Энээндэ Түнхэнэй аймагай бүхы ажахынуудай, предприяти болон һургуулинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаха юм.

Хүдөөгэй залуушуулай дунда «Хүбүүд, хабаяа туршыт!» гэһэн мүрысөөнэй иигэжэ эхи абажа байһаниинь һайшаалтай.

В. ТУЛАЕВ.

ТАМАРЫН УЛААХАН ПУЛААД

— Шогтой хатар!—гээд конферансьегэй соносхомсоор, шад улаан хубсаһа үмдэһэн, буржагархан үһэн дээрээ малгайгаа һарюу үмдэһэн ехэ хүхюу, энеэдэтэй хүн сценэ дээрэ гараад, хүлнүүдээ һольболдуулан, абааштайгаар хатарба.

Нэрьемэ альга ташалган доро хатарһан энэ хүн харагшадта хүндэтэйгөөр дохибо. Тиихэдэнь һарюу үмдэгдэһэн малгай дороһоонь басаганай ута үһэн үзэгдэбэ.

— Үү, энэмнай басаган ха юм. Ямар хүбүүн шэнги бэрхээр, солгёоноор наадаба гээшэб?! Яагаа таниһан хүндэл адли гээшэб? — гэлдэжэ, сугларагшад түрүүшээр гайхалдаба.

Һүүлдэ мэдэхэдэнь, хатар наада гүйсэдхөөшэ абаашатай «хүбүүн» Тамара Чернецкая болошоо һэн.

Гусиноозерскдо ажаһуугшад Тамарые һайн таниха болонхой. Үбэлые үдэшэлгын һайндэртэ тэрэ Саһан басаган болоо һэн. Харин мүнөө хатарша хүбүүн...

Гусиноозёрскын оёдолой фабрикада Тамара мүн лэ алдарш... Хүдэлмэрилдэг цех соого... мынь юм. Халаан бүриин... бари 1,5 дахин дүүргэж... шанартай продукци бүтээ...

Тамара Чернецкая хоёр... нормо гансааран дүүргэһэн... Тиин коммунис ажалай уд... хүндэтэ нэрэ зэргэдэ х... фабрикын эрхимүүдтэ бо... дог улаахан пулаад Тамар... гойдо толорбо бшуу.

Л. СЛЮНКИ...

АХА НҮХЭДЭЙ БЭЛЭГ

Баунтын аймагай 3 мянга шахуу комсомолшууд балшар нүхэд пионернүүдэйнгээ һайндэртэ зорюулагдаһан субботник үсэгэлдэр үнгэргэбэ.

Комсомолшуудай нэгэ үдэрэй турша соо хүдэлмэрилжэ олоһон мүнгэн пионернүүдэй зундаа амарха лагериин барилгада гаргашалагдахаар хараалагданхай.

С. ДЖЕДЖУЛА.

«СИБИРИИН УГАЛЗАНУУДАЙ» АМЖАЛТА

Профтехһуралсалай Буряадай управлениин, «Сибириин угалзанууд» гэһэн дуу, хатарай 66 хүнһөө бүридэһэн ансамбль уржадэр Шэтэ мордобо. Тэдэнэр СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баян программатай концерт табиха байна.

«Сибириин угалзанууд» эмхидхэгдэһээр гурбахан жэл боложо ябана. Тиигэбэшье яһала һайн амжалтатай.

В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулагдан үнгэргэгдэһэн Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй арадуудай фестивальда хабаадахадаа 1-дэхи шатын дипломоор шагнагдажа, Венгриин Социалис Республика ошожо, концерт харуулха эрхэтэй болоһон байгаа.

Профтехһуралсалаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй коллегиин ш... риин ёһоор, эрхим ансам... дай нэгэн—Буряадай ре... кын «Угалзанууд» байгш... июль һара соо Монголой ... Республикаар аяншалха... хой.

Һаяшаг эмхидхэгдэһэн ... тэй коллективэй түйлаһ... жалтануудта хүтэлбэр... Родионовтоной үүргын ... һаниинь элитэ.

Б. МАЗ...

ХИЛЭ ДЭЭРЭХИ УУЛЗАЛГА

Монгол Арадай Республикын Сүхэ-Баатар хотын болон Буряадай АССР-эй Хяагтын аймагай дүрбэн зуугаад пионернүүд хоёр гүрэнэй хилэ дээрэ уулзалга хэбэ. Аха дүү арадуудай эдир үетэнэй энэ уулзалга пионерэй организациин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаа.

Пионернүүд уулзахадаа, хоёр талаһаа занишалта хүндын тэмдэг — полотенци дээрэ хилээмэдабһа, хадагтай сагаан эдеэнэй дээжэ барилсаба. МНР-эй Сэлэнгын аймагай ревсомолой секретарь Эрдэни-Бат баяр ёһололой митинг нээбэ.

Хяагта хотын 2-дохи һургуулиин пионер Лена Носова, Монгол Арадай Республикын түрүүшын пионер Дамдинсурен, дайнай ба ажалай ветеран П. М. Матвеев болон бусад амаршалгын үгэ хэлээ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ хоёр гүрэнэй гимнын аялга зэдэлжэ, Улаан тугууд намилзаа. Һүүлээрнь пионернүүд «Ходоодоо наран байг лэ!» гэһэн дуу ород хэлэн дээрэ хамгааран дуулаһан, дурасхаалай бэлэгүүдээр андалдаһан байна.

Н. БАТОМУНКУЕВ.

ШЭНЭ ФИЛЬМҮҮД

Республикын кинотеатр, соёлой ордон, хүдөөгэй клубуудта май һарада харуулагдахаар шэнэ, уран һайханай фильмүүд абтажа, хото, хүдөө нютагуудта эльгээгдэбэ. Тэдэнэй гол фильмүүдынь гэхэдэ, Агууехэ Илалтын үдэртэ зорюулагдаһан «Адьютант его превосходительство», «Война под крышами», «Дерзость», «Девушка из камеры № 25», «Освобождение», «Софья Грушко», «Сильные духом», «Сыновья уходят в бой», «Щит и меч» болон бусад болоно. Мүн «Красная площадь», «Крылья Октября», «Курган», «Обыкновенный фашизм», «Пепел», «Победа» гэхэ мэтэ документальна фильмүүд эдэ үдэрнүүдтэ харуулагдажа захалба.

Тэрэшэлэн Совет оронойпионернүүдэй эмхиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фильмүүд бии. Долоон хоногой турша «Ох, уж эта Настя», «Черная гора», «Акваланги на дне», «В тридевятом царстве», «Два дня чудес», «Друг мой, Колька», «Зелёные цепочки», «Красавица», «Клад на дне озера», «Нина», «Приключения желтого чемоданчика», «Полонез Огинского», «Республика Вороньей улицы», «Синяя птица», «Свистать всех наверх», «У заставы красные камни», «Это было в разведке» болон бусад кинофильмнүүд харуулагдажа эхилээ.

«Джентельмены удачи». Мосфильмын киностудида зохёогдожо гараһан иимэ гаршагтай кинокомеди май һарада харуулагдахаар абтаа. Тус фильмын гол рольнуудта Евгений Леонов, Георгий Вицин, Савелий Крамаров, Э. Гарин, Н. Фатеева, О. Видов, А. Папанов, Н. Олялин, Л. Соколова болон бусад мэдээжэ артистнууд наадана.

Нүгөөдэ — **«Смех, мораль, фантазия»** гэһэн фильм дотор кино харагшадта мэдээжэ болоһон артистнууд Крамаров, профессорэй рольдо Э. Гарин, милиционернүүдэй рольнуудта Николай Олялин, Олег Видов гэгшэд уригдажа, шэнэ фильмдэ буулгагдаба.

Мүн **«Возвращение к жизни», «Сказание о Рустаме», «Красная метель», «Ночь на 14-ой параллели»** гэһэн фильмүүд харуулагдажа байнхай.

Май һарада Армени, Грузиин ССР-нүүдэй киностудинуудта зохёогдожо гараһан фильмүүд харуулагдахаар абтаба.

Тэрэшэлэн «Твой день зарплаты», «Дни для будущего», «Рассказы об охоте», «Украина, земля и люди» гэһэн хроникально-документальна, мүн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан фильмүүд энэ һарада харуулагдаха болоно.

ЭРДЭМТЭД ОЛОШОРНО

СССР-эй Наукануудай академиин дэргэдэхи зүүн зүгэй арадуудай эрдэм шэнжэлэгшэ институдай эрдэмтэдэй зүблөөн һаяхан болоо. Зүүн-Сибириин технологическа институдай КПСС-эй түүхын, научна коммунизм ба философиин кафедрын доцент И. Е. Тугутов энэ зүблөөн дээрэ эрдэмтын диссертаци хамгаалаа. Тэрэ түүхын эрдэмэй докторой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө «Совет засагай үедэ буряад яһатанай социальна соёл культурада болоһон хубилалта» гэһэн темэдэ хүдэлмэри бэшэһэн байна.

Түүхын эрдэмэй доктор, профессор А. И. Новгородов, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор, БурАССР-эй эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша, Монголой университедэй хүндэтэ доктор, профессор Г. Д. Санжеев, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор Г. И. Михайлов, түүхын эрдэмэй доктор Н. Ц. Мункуев гэгшэд диссертантын хүдэлмэриин дутуу дундые заажа үгөө.

Зүүн зүгэй арадуудай эрдэм шэнжэлдэг институдай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Д. О. Джимбинов, Таджигай ССР-эй эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент, хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор И. С. Брагинский гэгшэд эрдэмтын хүдэлмэри тушаа нэмэлтэ үгэ хэлээ.

И. КИСАРИНА.

ТҮЙМЭР САРАГШАД

Гал уһан хоёрһоо аюултай юумэн үгы гэжэ дэмы хэлсэдэггүй бэзэ. Нэгэ тиимэ гай тодхор Улаан-Үдэ хотын Октябрьска райондо ушарһан. Тиин дүрбэн дабхар гэрэй подвалһаа галай аюул эхилһэн байгаа. Утаан бүхы нүхэ һүбөөр байра бүхэндэ орожо, хүнэй газаашаа гарахын аргагүй байдал тохёолдошобо. Балконтой зониинь үхибүүдээ тиишэнь гаргаба.

Саг соогоо ерэһэн түймэр сарагшад утаагаар дүүрэһэн подъезд бүхэндэ бии боложо, галай аюулһаа үхибүүд, хүгшэдые абаржа эхилээ. Харанхы, амилхын аргагүй утаагаар дүүрэһэн халуун байра соохоо түймэр сарагша Бычков хоёр эхэнэр, нэгэ жаахан басага үргэлжэ гаргаба. Түймэр сарагша Добрынин гэрэй дээдэ дабхарһаа табан хүниие үргэлжэ, галай аюулһаа гаргаһан байна.

...Гэрэй һүүлшын дабхарай нэгэ байрада нарай үхибүүтэй эхэнэр бии гэжэ дуулаһан түймэр сарагша Шурков тэрэ дороо дээшээ харайжа гараба. Харанхыда байрыень оложо оромсоороо жаахан үхибүүень хүнжэл соо орёожо тэбэреэд, эхыень хүтэлжэ гаргаа.

Мүн Лоскутников, Попов гэгшэд энэ һүни арбаад хүниие шатажа байһан гэр сооһоо гаргажа, тэдэнэй баяр баясхаланда хүртөө һэн.

Галай аюултай тэмсэһэн түймэр сарагшад А. Бычков, Ж. Добрынин, А. Лоскутников, А. Попов, А. Шурков гэгшэд гэрһээ гаража шадахаяа болиһон 24 хүнэй амн наһа энэ үдэшэ абарһан байха юм. Дээрэ дурсагдаһан түймэр сарагшад СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной апрелиин 10-най Указаар «Түймэр сарахадаа габьяа харуулһанайнь түлөө» гэһэн медаляар һаяхан шагнагдаба.

П. КАЗАРИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түймэр сарагшад А. Бычков, Ж. Добрынин гэгшэд.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

АЖАЛАЙ БА...

Хориин аймагай Зүүн-... дунда һургуулиин а... пионервожата А. С. Жа... пионернүүдэй орган... һайндэртэ хабаадалсахаяа ... орохо болобо.

Республикынгаа бүхы ... нуудай дундаһаа шэлэгдэһ... на Сультимовнагай ажала... тар һаял эхилһэн юм.

Улаан-Үдын 1-дэхи дун... гуулиин дэргэдэ гээгдэһэн ... ша пионервожатануудай ку... рэ дүүргээд, Зүүн-Хуурай... да һургуули эльгээгдээ ... Тэрэ гэһэнһээ хойшо хоёр... үнгэрөө. Энэ хугасаа соо... та А. С. Жамбалова горитой... хэжэ, бүтээжэ шадаа. Зүү... райн дунда һургуулиин ... рэй организаци хараа бай... гажа, аймаг соогоо, мүн р... лика дотороошье түрүү з... гараһан байна. Тиимэһээл ... нүүдэй комиссар Анна Жа... ва Эхэ оронойнгоо ниислэл... до һайндэрөө угтаха золг... лоо бшуу.

О. ЮДИ...

ПРАВДА · БУРЯТ...

Нэгэдэхи хуудаһанда ... род, тосхонуудаа ногоо... ябди» түрүү бэшэг. «Рес... кымнай нэгэ үдэр» — су... бари. «Правда Бурятии» ... тын рейд.

Хоёрдохи хуудаһанда ... Шелковниковой «Иимэ а... нууд аша үрэтэй» гэһэн ... «Энэ бултанда хабаата... П. Вдовиной статья.

Гурбадахи хуудаһанд... Коротаевагай «Вожата» ... статья. Редакцида ерэһэн ... гүүдһээ. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда ... таг нютагай һонин. Спор...

ЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТЫН» ПРОГРА...

13.00 — Дамжуулгын ... рамма. 13.05 — Һүүлэй ... 13.10 — Һурагшадта — ... дильник». 13.40 — «Элү... хэ» гэһэн тележурнал. О... гиин асуудалнууд (2-дох... жуулга). 14.10 — «Гв... цүүд, урагшаа!» — уран ... най фильм. 15.20 — Эб на... дал ба социализм хамга... харуулда» — Варшавска ... ворой 17-дохи ойдо зор... даһан дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...

15.35—15.45 — Хүг... забһарлалга.

«ОРБИТЫН» ПРОГРА...

15.45 — Арадай оюун ... гэй Бүхэсоюзна фест... «Таджигай ССР». 17.0... «Лев Яшин» — телевизион... кументальна фильм. 17.3... И. Кальманай «Марица» ... опереттэ. 19.05 — «Время» ... дээсэлэй программа. 19.3... «Киногой аяншалгада ду... шуулай клуб».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...

20.35 — Мультфиль... 21.15 — Арадай оюун бэ... телевизионно фестиваль.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАМ...

22.05 — «Шухала һони... — киножурнал. 22.15 — ... панорама. 24.00 — «Врем... мэдээсэлэй программа.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАМ...

17.30 — «Борька, я и ... димка» — теле-зүжэг.

САГАЙ УЛАРИ...

Майн 14—15-да респуб... дамнай үүлэтэйшэг байха. ... 15-да зарим газарнуудаа... роо орохо. Зүүн зүгһөө с... дын 5-10 метр хүсэтэйгөөр... хилха. Һүниндөө 0—5 гр... хойто аймагуудаар 3—8 г... хүйтэн, үдэртөө 13—18 г... дулаан байха.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Перугэй 1968 оной октябрьда засагаа гартаа абаһан правительствын ябуулжа байһан түрүү хэмжээ ябуулгануудай түрүүшын үрэ дүнгүүд мүнөө мэдэрэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лимэһээ холо бэшэхэнэ оршодог Санта Клара гэжэ тосхондо канализационно соргонууд татагдана.

МТИ-ТАСС-ай фото.

БОНН

Эсэслэн баталалга—шухала эрилтэ

ТАСС

СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые Бундестагта дары баталуулхын түлөө Баруун Германиин улад зоной олонхи тэмсэнэ гэжэ һүүлэй үедэ бүхы ФРГ дотор болоһон олоной хабаадалгатай митингнүүд, демонстрацинууд эли тодоор гэршэлэн харуулба. Договорнуудые эсэслэн баталхын түлөө дуугаа үгэхэ уряатайгаар Бундестагай депутадуудта хандаһан ябуулганууд ехэ ехэ хото городуудта болоно. Советскэ Союз, Польшо, ба бусад социалис оронуудтай ФРГ-гэй харилсаа холбоое улам һайжаруулхын тула Москвада, Варшавада баталагдаһан документнүүд шухала удхатай гэжэ тусхайлан тэмдэглэһэн листовконууд, хандалгануудые граждан эдэбхитэдэй комитедүүд тараана. Коммунистнууд, социал-демократууд болон бусад тэдэнэй бүридэлдэ ороно.

ЛОНДОН

ИСПАНИИН АЖАЛШАД ТЭМСЭНЭ

ТАСС

Һүүлэй неделиин турша соо Испанида олон зуугаад хүнүүд баригдажа тушаагдаа гэжэ «Морнинг стар» газетэ мэдээсэбэ.

Хүдэлмэришэд, студентнэр, интеллигенци Франкогой ёһо гуримые эрид шууд буруушаана гээд тус газетын хариин оронуудай таһагай редактор Сэм Рассел (һаяхан Мадридһаа бусажа ерэбэ) бэшэнэ. Хэды хашалта харшалалта хээшье һаань, Майн 1-нэй үдэр Мадридай 20 райондо ажалшадай демонстраци болоо. Олон хүнүүдые, гол түлэб залуушуулые, полициинхид барижа тушааһан байна. «Мадридай залуу хүдэлмэришэд болон студентнэрэй гайхамшаг баатаршалга гаргахыень хараһан байнаб, — гэжэ журналист тэмдэглэнэ. — Хэрзэгы шэрүүн мүрдэлгын хэгдэхэ байһые мэдэбшье, тэдэнэр үйлсэ гудамжануудта гаража, бүһалгаа эмхидхэнэ. Гэбэшье Мадридай ажалшад Майн 1-нэй һайндэрые тэмдэглэнэ гэжэ бүхы дэлхэйн арад түмэндэ харуулхын тула полициин шиидамуудһаашье, түрмэ түлшэһөөшье тунхаряагүй.

ХАНОЙ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААН

ТАСС

Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Түбэй хада гүбээлиг газарта хархис дайсанда шанга харюу сохилто хэжэ үргэлжэлһөөр. Контум провинциин хойто талада оршодог сэрэгэй Бенхет гэжэ бааза шадар шанга байлдаанууд болоно. Майн 11-дэ патриодууд Плейка, Контум хотонуудай хоорондо байдаг сэрэгэй Полеймаронг баазада добтолһон байна. Контум хотоһоо хойгуур шэбээлһэн дайсанай Полейкленг гэжэ бэхилэлтые патриодууд эзэлэн абаа гээд АПО агентство мэдээсэнэ. Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд майн 9-дэ добтолго хэхэ үедөө сайгон сэрэгүүдэй 62-дохи батальониие һалгааһан, дайсанай 50 гаран солдадые плендэ абаһан байха юм.

Патриодуудаар хүреэлэгдэһэн Анлок хото шадар шанга байлдаанууд болоо. Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй танкова частьнууд энэ хотодо эшээлһэн дайсанай бэхилэлтэнүүдтэ хэдэн дахин добтолбо.

Тхыатхиен провинцида болоһон байлдаануудта патриотическа хүсэнүүд сайгон сэрэгүүдтэ шанга сохилто хэжэ тэдэниие ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дахуул армида тохёолдоһон «хүшэр бэрхэтэй байдалые» зүбшэн хэлсэхын тула сайгон «президент» Тхиеу американ элшэн сайд Э. Банкертай майн 11-дэ уулзаа гэжэ Америкын информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ.

«Онсо байдалай тохёолдоһонһоо» уламжалан, полици ба арми хэдынэйшье сагта нэгжүүл хэжэ, мүнөөнэй ёһо гуримда эсэргүү ябуулга хэнэ ха гэжэ һэжэгтэ ороһон бүхы хүнүүдые сэрэгэй трибуналда үгэхэ гээд Сайгоной дотоодын хэрэгүүдэй зургаан соносхоо. Бага ехэ илгаагүй бүхы хүнүүдые сайгон армида татана, балшар бага үхибүүд, буддын шажанай ламанар гартаа буу бариха ушартай болоно.

ХАНОЙ. (ТАСС). Майн 11 ба 12-то американ авиаци Ханой хотые часай турша соо таһалгаряагүй бомбодобо. Тиихэдэнь патриодууд американ бомбардировщигуудые буудаһан байна.

Майн 10-да Ханойдо добтолго хэхэ үедэнь гансал Зялам райондо 32 хүн алуулһан, шархатаһан байгаа гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ. Ханойдо байрын гэрнүүд, госпиталь һандаргагдаа.

ВАШИНГТОН

АМЕРИКАНЕЦУУД БУРУУШААНА

ТАСС

Американ арадай граждан эрхые США-гай засагаархидай тоодоггүй байһые буруушаадагаа мэдүүлэн, Юстициин министерствын зургаан ахалагша хүдэлмэрилэгшэ тушаалһаа бууба. Үндэһэ яһанай илгаа гаралгатай тэмсэхэ гэһэн найдуулгаяа США-гай правительство дүүргэнэгүй гээд тэдэнэр пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Зүүн Урда Азидахи дайе США-гай правительствын улам һүжэрөөжэ байһыень буруушааһан хүсэтэ хүдэлөөн бүхы орон доторнь дэлгэрэнхэй.

Дайе буруушаалгын митинг Америкын конгрессэй байшангай — Вашингтондохи капитолиин дэргэдэ болобо. Сенаторнууд Э. Кеннеди, Дж. Танни, Г. Хьюз, түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүд Б. Абзуг, П. Макклоски болон бусад үгэ хэлэхэдээ, ДРВ-гэй портнууд худар орохо газарнуудта минэнүүдые табиха тухай США-гай правительствын шиидхэбэри «ухаагүй ябуулга» болоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэд.

Индохитадтахи дайе буруушааһан митингнүүд ба демонстрацинууд США-гай олон городуудта боложо байна. Энэ неделиин эхинһээ хойшо американ полици дай буруушаадаг 20 мянга шахуу хүниие барижа хаагаа. Нью-Мексиканска университедтэ дай буруушааһан жагсаалые намнахадаа, тэндэхи полици зэбсэг хэрэглэн, 11 хүниие шархатуулаа.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Национальна аюулгүйн асуудалаар президентын туһалагша Г. Киссинджерэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэд байһан бүлэг хүнүүд Зүүн Урда Азидахи США-гай дайе улам һүжэрөөхэ зорилгоор США-гай правительствын баримталан бэелүүлжэ байгаа хараа бодолые буруушааһан бэшэг тэрээндэ эльгээбэ. Правительство «аюултай хараа бодол» баримтална, энэнь уласхоорондын шахардуу байдал һулаpуулгын хэрэгые «аюулда оруулжа байна» гэжэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ.

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-дэ плендэ байһан американ бүлэг лётчигууд Хойто Вьетнамые бомбодолго буруушаана гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэбэ. Бомбодолгын үндэһөөр Вьетнамай асуудалые шиидхэжэ шадагдахагүй гэжэ, американ арадта, США-гай конгрессто эльгээһэн хандалга дотороо американ 8 лётчик мэдэрнэ.

ВАШИНГТОН

ҺУРАЛСАЛ ХОХИДОЛДО ОРОНО

ТАСС

Америкын Холбоото Штадуудай һургуулинуудта мүнгэ зөөриин багаар һомологдоһонһоо шалтагаалан, американ һургуулинуудта айхабтар хүндэ хүшэр байдал тохёолдонхой гэжэ Гэгээрэлэй национальна ассоциациин гүйсэдхэхы секретарь Сэм Ламберг мэдүүлбэ.

Жэшээлхэдэ, мүнгэ зөөриин дутагдалһаа боложо, Лос-Анджелесай һургуулинуудай нэгэндэ багшанарай зарим хубинь ажалһаа гаргагдаһан, һуралсалай программа хаһагдаһан байха юм. Энээнһээ уламжалан, Миссури штадай Индепенденс хотодо хэдэн һургуули хаагдаа. Тодорхойлон хэлэбэл, Филадельфи, Чикаго ба бусад хотонуудтахи һургуулинууд һуралсалай сагые хаһаха, хэдэн предмёдүүдые программаһаа гаргаха тухай асуудал хаража үзэхэ баатай болоо.

Мүнөө американ һургуулинуудые дүүргэжэ гарагшадай олонхинь бирагүй эрдэм мэргэжэл олоно гэжэ Ламберг тэмдэглэбэ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Н-02409 Заказ № 12...